

Notitie

Contactpersoon

Datum 29 april 2015

Kenmerk N001-1211846VDL-los-V01-NL

Bodembescherming boorterrein AkzoNobel Hengelo

Introductie

In 2014 heeft Tauw voor de activiteiten van AkzoNobel in Hengelo een bodemrisicoanalyse (referentie R001-1211846VDL-sbb-V02-NL, 11 september 2014) opgesteld waarin ook de activiteiten op het boorterrein zijn beschouwd. Naar aanleiding van deze bodemrisicoanalyse heeft AkzoNobel een Plan van Aanpak opgesteld waarin maatregelen zijn opgenomen om de bodem te beschermen ter plaatse van activiteiten die geen verwaarloosbaar bodemrisico kenden. Bij het opstellen van het Plan van Aanpak zijn ook de activiteiten op het boorterrein nog eens minutieus tegen het licht gehouden en is vastgesteld dat voor specifieke activiteiten een verdergaande bodembescherming, dan in de bodemrisicoanalyse verwoord, wenselijk was. Dit is mede ingegeven door het resultaat van een inspectie van SodM, afdeling Operations, op 16 februari 2015 en verdere communicatie met SodM aangaande de bodembeschermende activiteiten van AkzoNobel. SodM heeft vastgesteld dat er door eventueel uitstel van de ontwikkeling van het Haaksbergen boorterrein geen sprake meer is van een transitie situatie en dat daardoor de noodzaak ontstaat voor AkzoNobel om meer focus te leggen op preventieve bodembeschermende maatregelen.

AkzoNobel heeft Tauw daarom opdracht gegeven om de voorgestelde maatregelen tegen de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB) te beoordelen. Het gaat om maatregelen bij de volgende activiteiten:

- Boor en workover activiteiten
- Activiteiten op productielocaties

Boor en workover activiteiten

AkzoNobel heeft te kennen gegeven verbeterde bodembescherming toe te willen passen bij boor en workover situaties door gebruik te maken van mobiele foliebakken en universele matten die onder apparatuur geplaatst worden om eventuele morsingen en lekkages op te vangen.

Foliebak

Een mobiele foliebak, een vergelijkbaar type zoals hieronder weergegeven, zou geplaatst worden onder de boorspoeling tanks en mixers.

In de bodemrisicoanalyse van 2014 was deze activiteit beoordeeld als intrinsiek niet bodembedreigend. Echter naar nu blijkt wordt de boorspoeling (een bentonietoplossing) op een gegeven moment verzadigd met zout door het toevoegen van pekkel en/of kristallijn zout en daarmee wordt lozing van de spoeling op de bodem ongewenst.

Een foliebak is een veel voorkomende oplossing voor situaties waarin de bodem beschermd moet worden vanwege een tijdelijke activiteit. Ten aanzien van een dergelijke voorziening is het volgende op te merken:

- Een foliebak is vooral geschikt voor statische situaties waarbij geen mechanische belasting van het folie te verwachten valt. Bij de boorspoeling tanks en mixers is sprake van een dergelijke statische situatie
- Volgens AkzoNobel worden tevens onder de drukpunten van de installatie voorzieningen (zoals kunststof platen) getroffen om het folie te beschermen. Beschadiging van de foliebak tijdens gebruik is daarmee niet te verwachten
- De foliebak wordt zodanig uitgevoerd zodat ook slangen en koppelingen ruim binnen de voorziening vallen. De maatvoering van de foliebak wordt deze beoordeeld als adequaat. De lekbak is afgestemd op de klimaatomstandigheden in Nederland en beschikt over ruim voldoende capaciteit, ook in geval van extreme neerslagsituaties
- In geval van morsingen, lekkages of invallend hemelwater beschikt AkzoNobel over een zuigwagen die direct beschikbaar is. Een permanente belasting van de foliebak met vloeistoffen is daarmee niet te verwachten. Om die reden kan in principe volstaan worden met een vloeistofkerende opvangbak

Op grond van de informatie die door AkzoNobel is verstrekt, beoordeelt Tauw de te nemen maatregelen als adequaat. Voor gesloten processystemen en bovengrondse voorraad tanks (als omschreven in de NRB) vormt een vloeistofkerende opvangvoorziening als deze een goede basisvoorziening om adequate bodembescherming te garanderen.

Universele matten

Onder de boortuig opstelplaats, de mobiele installatie (inclusief kelder) en de schudzeef en boorgruisbak is AkzoNobel voornemens om mobiele universele vloeistofkerende foliematten te gebruiken als aanvullende bodembeschermende maatregel. De matten zijn ontwikkeld in samenwerking met een leverancier en vormen een nieuw concept waarbij universele matten te koppelen zijn tot grotere eenheden om een bodembeschermende voorziening naar gewenste omvang in te kunnen richten.

Ten aanzien van voorzieningen gebaseerd op dit concept is het volgende op te merken:

- Het concept van de koppelbare matten bevindt zich nog in het ontwikkelingsstadium en AkzoNobel is voornemens het concept in de praktijk te gaan testen
- Verondersteld dat de matten goed koppelbaar zijn, dan kunnen flexibele bodembeschermende voorzieningen ingericht worden naar gelang de situatie daar om vraagt. Voor de boortuig opstelplaats, de mobiele installatie, schudzeef en boorgruisbak kunnen daarmee bodembeschermende voorzieningen op maat worden gerealiseerd
- De matten zijn voorzien van opstaande randen waardoor lekvloeistoffen opgevangen worden zonder dat er een risico van verspreiding naar de omgeving is
- Beschadigde matten kunnen eenvoudig vervangen worden waarmee de vloeistofkerende functie van de voorziening in tact blijft
- In geval van morsingen, lekkages of invallend hemelwater beschikt AkzoNobel over een zuigwagen die direct beschikbaar is. Een permanente belasting van de bodembeschermende voorziening met vloeistoffen is daarmee niet te verwachten en om die reden kan in principe volstaan worden met een vloeistofkerende opvangbak

Op grond van de informatie die door AkzoNobel is verstrekt beoordeelt Tauw de te nemen maatregelen als adequaat. De toepassing van de vloeistofkerende matten brengt de bodembeschermende voorzieningen in het boorterrein op een hoger plan, verondersteld dat de praktijktest van de matten positief verloopt.

Productie locaties

De productie locaties, ofwel zouthuisjes, zijn voorzien van een milieukelder rondom een boorgat voor de opvang van pekewater en olierestanten. In de zouthuisjes is de bodem verder onverhard. AkzoNobel heeft het voornemen de onverharde delen van de zouthuisjes te voorzien van een bodembeschermende mat.

De volgende opmerkingen worden gemaakt ten aanzien van deze bodembeschermende matten:

- De matten worden per zouthuisje op maat gemaakt. De mat wordt onder afschot naar de milieukelder gelegd en leidingstompen worden voorzien van een foliebuis om verspreiding van verontreinigingen via de leidingen te voorkomen

- De mat vormt een vloeistofkerende voorziening die niet onderhevig is aan mechanische beschadiging zolang looppaden worden voorzien van beschermende tegels, of vergelijkbare voorzieningen
- Beschadigde matten kunnen eenvoudig gerepareerd of vervangen worden waarmee de vloeistofkerende functie van de voorziening in tact blijft
- Morsingen en lekkages lopen direct af op de milieukelder en kunnen van daaruit verwijderd worden. Er is daarmee geen sprake van een permanente belasting van de bodembeschermende voorziening met vloeistoffen en daarom kan volstaan worden met een vloeistofkerende opvangvoorziening

Op grond van de informatie die door AkzoNobel is verstrekt, beoordeelt Tauw de te nemen maatregelen als adequaat. De bodembeschermende mat die in de zouthuisjes zal worden aangebracht geldt als een aanvullende generieke vloeistofkerende voorziening.

Toetsing NRB

De voorgenomen aanvullende bodembeschermende maatregelen zijn (tezamen met voorzieningen en maatregelen die in 2014 reeds eerder zijn geïnventariseerd) in onderstaande tabel afgezet tegen de richtlijnen uit de NRB.

Activiteit	Referentie NRB 2014	Voorzieningen	Maatregelen	NRB CVM	Verwaarloosbaar bodemrisico
Boorspoeling tanks en mixers	N.v.t.	Kerende voorziening (lekbak), aandacht voor pompen e.d.	Onderhoudsprogramma, inspectie en controle, faciliteiten, algemene zorg	4.1, II 1.3, II	Ja Ja
Boortuig opstelplaats	73	Kerende voorziening	Visueel toezicht, faciliteiten, algemene zorg	3.1.1, I	Ja
Mobiele installatie	69, 72	Kerende voorziening, lekbak, aandacht voor pompen et cetera	Onderhoudsprogramma, systeeminspectie, visueel toezicht en controle, faciliteiten, algemene zorg	4.1, II 4.2, II	Ja Ja
Schudzeef en boorgruisbak	N.v.t.	Kerende voorziening, geschikte emballage (containers)	Visueel toezicht, faciliteiten en personeel	3.3.2, I 4.2, II	Ja Ja
Zouthuisjes	76 - 78	Kerende voorziening, lekbak, inpandig, aandacht voor appendages	Visueel toezicht en controle, faciliteiten en personeel	4.1, II 3.5, II 3.4, II	Ja Ja Ja

Met de door AkzoNobel voorgestelde aanvullende bodembeschermende maatregelen wordt op grond van de NRB voor alle beoordeelde activiteiten in het booterrein een verwaarloosbaar bodemrisico gerealiseerd. Hierbij is uitgegaan van een positieve praktijktest van de bodembeschermende voorzieningen.

Conclusies en aanbevelingen

AkzoNobel is voornemens aanvullende bodembeschermende maatregelen te treffen op het booterrein. De maatregelen zijn beoordeeld als adequaat op basis van de informatie die op dit moment aanwezig is en realiseren een verwaarloosbaar bodemrisico op basis van de NRB.

Het wordt geadviseerd:

- De praktijktesten van de bodembeschermende voorzieningen door te zetten zoals gepland en op een later tijdstip dit jaar de functionaliteit en toepasbaarheid van de nieuwe voorzieningen te evalueren
- Het onderdeel 'Afdeling booterrein' uit de bodemrisicoanalyse van september 2014 na bovengenoemde evaluatie te actualiseren om eventuele restrisico's in kaart te brengen en zo nodig te beperken met verdere aanvullende maatregelen

